

เทศน์เช้า วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๙

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

อ้าว! ตั้งใจฟังธรรมะเนาะ ตั้งใจฟังธรรมะ วันนี้เป็นวันพระ วันพระ พระเป็นผู้ประเสริฐ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระพุทธรูป และพระธรรม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ธรรมจักๆ เกิดพระอัญญาโกณฑัญญะ มีดวงตาเห็นธรรม เกิดพระสงฆ์ พระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์เป็นแก้วสารพัดนึก เป็นที่พึ่งของเรา เป็นที่พึ่งของชาวพุทธนะ เป็นที่พึ่งของชาวพุทธเพราะอะไร เพราะพุทธานุสติ ธรรมานุสติ สังฆานุสติ พระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์

เวลาเราบริกรรม คำบริกรรมของเรา เพราะเราต้องการเอาหัวใจเราไว้กับพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ ถ้าเอาหัวใจเราไว้กับพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมเป็นศาสดา เป็นศาสดาพ้นจากทุกข์ไป สัจธรรมอันนั้นทำให้ใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพ้นจากทุกข์ เวลาเทศน์ธรรมจักๆ สัจธรรม เทวเม ภิกขเว ทางสองส่วนที่ไม่ควรเสพ ให้ควรทำมัชฌิมาปฏิปทา ให้ทำตามความเป็นจริง เพราะพระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายต้องดับต้องสิ้นเป็นธรรมดา เกิดสงฆ์องค์แรกของโลก

เวลาเรากำหนดพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ เราระลึกถึงพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ เราระลึกถึง ให้หัวใจเราอยู่กับพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ มันจะได้ไม่คิดออกนอกเรื่องนอกราวไร ถ้ามันคิดออกนอกเรื่องนอกราว นี่วันโยม วันโยมคือวันยุ่ง วันยุ่งคือวันแสวงหา วันต้องการของเรา นี่วันยุ่ง

แต่ถ้าเป็นวันพระละ วันพระเราไปวัดไปวา กัน คนที่เขาไปวัดไปวา เขาไปจำศีล ไปจำศีล เขาไปเพื่อภาวนา ถ้าไปภาวนาของเขา เขาค้นหาหัวใจของเขา ถ้าใครค้นหาหัวใจของตนเจอ คนนั้นจะเป็นผู้วิเศษ ผู้วิเศษเพราะอะไร เพราะเขาเห็นคุณค่าของหัวใจของเขา ถ้าเขาเห็นคุณค่าหัวใจของเขา เขาไม่แสวงหาสมบัติจากภายนอก อย่างเราเกิดมา เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบ

พระพุทธศาสนา เกิดมาเป็นมนุษย์ พ่อแม่เลี้ยงดูมา เลี้ยงดูมาด้วยปัจจัยเครื่องอาศัย เวลาเติบโตขึ้นมา เราก็ต้องการให้ความมั่นคงของชาติของตระกูล

ถ้าความมั่นคงของชาติของตระกูล เราก็ต้องแสวงหามาเพื่อความมั่นคงของชีวิต ถ้าความมั่นคงของชีวิต ถ้าถึงที่สุดแล้วมันก็ตายไป ทั้งทรัพย์สมบัติไว้ให้ลูกหลานเขาดูแลต่อไป ถ้าลูกหลานเขาดี เขายังระลึกถึงบุญคุณของเรา ถ้าลูกหลานเขาไม่ดีนะ เขาจะบ่นว่าเราด้วย “แสวงหาไว้ให้น้อยเกินไป แบ่งกันก็ไม่พอ” มันได้สมบัติไปมันยังดีเราอีกนะ นี่พูดถึงเวลาคนที่คิดแสวงหาแต่ทางโลก

แต่ถ้าแสวงหาทางธรรมๆ เป็นผู้วิเศษ แสวงหาทางธรรม ธรรมมันอยู่ที่ไหนล่ะ เวลาแสวงหาทางธรรม น้ำอมตธรรม น้ำอมตธรรม เขาก็แสวงหาบ่อน้ำ เอาสระน้ำใส น้ำอมตธรรม มันเกิดจากน้ำใจของเรา น้ำใจของเรา น้ำใจของเรา น้ำใจที่หยาบ น้ำใจที่หยาบมันจะเอาชนะคะคนคนอื่น น้ำใจที่ละเอียดลึกซึ้ง น้ำใจที่มีคุณธรรม เขาเห็นเมตตา เขาเห็นสังคม เขาอยากช่วยเหลือเจือจานสังคมนั้น ถ้าเวลาช่วยเหลือสังคมนั้น เขาศึกษาแล้ว ถ้ามีน้ำใจต่อกัน มีความอบอุ่นต่อกัน มันจะมีความสุข แล้วความสุขๆ ความสุขที่จะละเอียดลึกซึ้งไปกว่านี้หาจากไหน เขาเลยไปวัดไปวา กัน เขาพยายามไปภาวนาของเขา ภาวนาของเขาเพื่อหาหัวใจของเขา ถ้าใครหาหัวใจของตนเจอ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี

ตอนนี้สงกรานต์ เขาก็ยังพยายามกระตุ้นให้ไปท่องเที่ยว ให้เศรษฐกิจมันสะพัด เขาไปท่องเที่ยวเพื่อให้ประชาชนเขามีความสุขความสงบของเขาชั่วครั้งชั่วคราว ใจของเรานะ ถ้าเราหายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ ถ้าหัวใจเราสงบขึ้นมา มันไม่เจียดด้วยอามิสไร้ย่างนั้นเขาต้องเจียดด้วยอามิสไซ้ไหม ต้องไปแสวงหา ต้องหาที่พอใจของตน ถ้าหาที่ไหนได้ขึ้นมาพอใจแล้วอันนั้นจะเป็นความสุข ความสุขกลับมาแล้วก็กระหืดกระหอบกลับมาหาเงินใช้หนี้

แต่ของเราเนะ เราหายใจเข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ แสวงหาความสุขอย่างนี้มันไม่เจียดด้วยอามิส ไม่เจียดด้วยสิ่งที่จะต้องออกลงทุนลงแรง ลงทุนลงแรง ลงทุนลงแรงด้วยสติของเราไง ถ้าสติของเรา เราเกิดขึ้นมา เราจะแสวงหาหัวใจของเราไง ถ้าใครแสวงหาหัวใจของตนเจอนะ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี แล้วมันมหัศจรรย์ด้วย ถ้าใครทำความสงบของใจได้เนะ จะมั่นคงในพระพุทธศาสนา เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาสอนถึงสังขารธรรมๆ ในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พ้นจากทุกข์ไปแล้ว เพราะใจอันนั้นมันเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ

เวลาเราเวียนว่ายตายเกิดมา เราก็ได้สถานะของมนุษย์ แล้วสถานะของมนุษย์ ภพชาตินี้สำคัญมาก ทะเบียนบ้านชื่ออะไร สมบัติของใคร ทะเบียนมโนยึดไว้หมดเลย เวลาตายไปต้องไปจำหน่ายทิ้ง เขาจำหน่ายบัญชีเลย คนนี้ตายไปแล้ว ไม่มีสิทธิตามกฎหมาย

สิ่งที่เขาแสวงหากัน แสวงหากันมาเพื่อทางโลกก็เป็นแบบนี้ไง แต่ถ้าแสวงหาหัวใจของเราๆ วันพระวันสำคัญที่ไหนล่ะ สำคัญที่หัวใจของเรา ถ้าหัวใจของเราละเลยคลิดซึ่ง มันศึกษามาแล้ว หน้าที่การงานก็ทำ ทำมาเลี้ยงชีพ เลี้ยงชีพ แต่อย่าให้หัวใจนี้มันทุกขร้อนจนเกินไปนัก หัวใจดวงนี้มันทุกขร้อนจนเกินไปนัก หาอยู่หากินมาขนาดไหนแล้วมันก็คืนรนอยู่นี้ คืนรนอยู่นี้ มันไม่พอสักทีๆ เสร็จแล้วก็เลี้ยงไว้ไม่ได้ไง

ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด คนเราตายหมด ที่ไหนมีการเกิด ที่นั่นมันต้องตาย แล้วตาย เราก็ต้องตายไปข้างหน้า แล้วไปตายข้างหน้า เราจะมีสมบัติอะไรไป เรายังมีศรัทธามีความเชื่อมาทำบุญกุศลนะ บุญกุศลนี้เป็นทิพย์ เวลาเป็นทิพย์ เสียสละสิ่งใดไป ใครเสียสละสิ่งใดไป สิ่งนั้นเราเป็นผู้เสียสละเป็นของเรา ของของเรา เราเสียสละไปนี่คือของของเรา ถ้าไม่ใช่ของของเรา เราอึดคัดขัดสน เราไม่มีสิ่งที่เสียสละ เราก็อนุโมทนาไปกับเขา คือจิตใจไปกับเขา เห็นเขาทำคุณงามความดีแล้วอนุโมทนาทานไปกับเขา อนุโมทนาไปกับเขา

ถ้าอนุโมทนาไปกับเขา จิตใจเรายังมีที่เกาะเกี่ยว ทั้งๆ ที่เราไม่มีสิ่งใดที่เสียสละนี้แหละ แต่เราอาศัยอนุโมทนาไปกับเขา ถ้าเรายังมีจิตใจที่เป็นกรรมอยู่ เรามาเสียสละของเรา สมบัติของเราๆ สิ่งนี้เป็นสมบัติของเรา สมบัติของเราตรงไหน

สมบัติของเรานะ เวลาคนสลบไป สลบไป หายไปเลย ฟุ้งขึ้นมาไม่รู้ว่าเป็น คนตาย เวลาตาย จิตมันออกจากร่างไป มันเอาสมบัติอะไรของมันไป ไปจับฉวยสิ่งใดไม่ได้เลย มันเป็นสมบัติของโลก มันเป็นวัตถุธาตุ

จิตนี้เป็นนามธรรม สิ่งทีไปกับมันคือบุญกับบาปเท่านั้น แล้วบุญกับบาปเท่านั้น ทีนี้พอมันตายไปแล้วมันจะรู้ อ้อ! ใครทำคนนั้นได้ ใครทำคนนั้นมี ใครไม่ทำคนนั้นไม่มี แล้วคนที่มีความที่มีไปกับจิตดวงนั้น ที่ว่าเป็นอามิสๆ สิ่งนี้ สิ่งที่จะติดหัวใจนี้ไปก็มีบุญกับบาปเท่านั้น บุญคือการกระทำ บุญคือบุญกุศลของเรา บาปคือบาปอกุศลของเราที่เราทำชั่วของเราไว้ไปกับเรา บุญและบาป กรรมทำให้เรามาเกิดอยู่นี้ นั่งอยู่นี้เพราะอะไร ภาวสวะ จิตนี้เป็นธรรมชาติของมัน เพราะมันมีบุญและบาปอันนี้มันถึงได้เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ แรงขบนั้นไง

ถ้าแรงขั้วอันนั้นไป สิ่งที่ขั้วขึ้นมาด้วยแรงบุญกุศลของเรา เราถึงได้เกิดเป็นมนุษย์ ถ้าเราไม่มีบุญกุศล คุณิ ฟาร์มไก่อ้นนะ ฟาร์มสัตว์น่นนะ ไปเกิดในน่นนะ ไปเกิดในน่นเพราะอะไรละ น่นคืออบายภูมิ แล้วทำไมต้องไปเกิดละ เราคัดเลือกได้ คัดเลือกได้ต่อเมื่อมีสติอย่างนี้ แต่เวลาเราตายไปแล้วมันทุกข์ยาก ทุกคนคืนรนอยากเกิด ทุกคนคืนรนอยากพ้นจากสถานะนั้น ทุกคนคืนรนๆ คืนรนไปไง แต่ถ้าเป็นบุญล่ะ

เป็นบุญ เขาเกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหมของเขา มันหมดวาระ คนเราหมดอาหาร หมดที่พึ่ง สิ่งทั้งหมดการดำรงชีพ ชีวิตนี้จะอยู่ได้อย่างไรละ มันก็ต้องดับไป ดับไปแล้วมันจบใหม่ล่ะ ดับไปแล้วมันก็เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะไง แต่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะด้วยบุญกุศลของเราที่เกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอน พระพุทธศาสนาสอนที่ไหน สอนขึ้นมาเรื่องใจของคน สอนเข้ามาในหัวใจของเรา ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ที่เข้ามาที่หัวใจของสัตว์โลก ที่เข้ามาที่หัวใจของสัตว์โลก แต่เราศึกษาแล้วเราไปตะครุบเอาข้างนอก เราส่งไปข้างนอกไป

จะนั้น เวลาพระปฏิบัติ พระกรรมฐาน ศึกษามาแล้ววางไว้ วางไว้แล้วเข้าทางจงกรม นั่งสมาธิภาวนาเพื่ออะไร เพื่อค้นหาหัวใจดวงนี้ ถ้าจิตดวงนี้มันสงบเข้ามา อืม! จิตดวงนี้สงบเข้ามา มันสงบระงับเข้ามา ธรรมะมีอยู่แล้ว ธรรมะมีอยู่เพราะอะไร เพราะจิตนี้มันสัมผัส จิตนี้มันรู้ได้ ถ้าจิตมันรู้ได้มันก็เห็นใจ มันก็รับรู้ว่ามีใจ แต่ในปัจจุบันนี้เงงๆ นะ มีจริงหรือไม่มีจริง ทำไปแล้วจิตมีจริงหรือเปล่า แต่ถ้าจิตมันสงบแล้ว เพราะตัวจิตเป็นตัวสงบ ตัวจิต สัมมาสมาธิ ตัวตนของเรา ตัวตนของเราเนะ เวลาเราประพฤติปฏิบัติขึ้นไปแล้ว สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง สิ่งใดเป็นอนิจจัง สิ่งนั้นเป็นทุกข์ สิ่งใดเป็นทุกข์ สิ่งนั้นเป็นอนัตตา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการกับผู้ที่มาขอธรรมะตลอดเวลา “เธอจงมองดูโลกนี้เป็นสักแต่ว่า เธอจงมองดูโลกนี้เป็นสักแต่ว่า รับรู้โดยสักแต่ว่า อย่ามีตัวตนไปยึดมั่นถือมั่นมัน แต่ถ้าเธอยึดมั่นถือมั่นมัน เธอจะมีความทุกข์ มีความทุกข์ตลอด เธอจงดูโลกนี้เป็นสักแต่ว่า”

มันมีของมันอยู่อย่างนั้น สักแต่ว่า เราต้องรับรู้ เราไม่ใช่คนขาดสติ เราไม่ใช่คนบ้า คนบ้าเขาไม่รับรู้อะไรเลยนะ แต่เราคนมีสติสัมปชัญญะนะ แต่เรารับรู้ มันมีจริงของมัน แล้วมีจริงของมัน มันเป็นอนิจจัง มันไม่อยู่ในอำนาจของเราหรอก แต่ถ้าเรามีบุญกุศล เราแสวงหา เราทำสิ่งใด มันก็เป็นสมบัติของเรา สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง สิ่งใดเป็นอนิจจัง สิ่งนั้นเป็นทุกข์ เป็นทุกข์เพราะอะไรละ เป็นทุกข์เพราะไม่อยากจะให้มันแปรปรวนไป อยากให้มันคงที่ไป อยากให้เป็นของ

เราใจ อยากให้มันเพิ่มพูนใจ อยากให้มันบวกๆๆ ตลอดใจ ไม่ให้มันลบใจ แต่มันมีอยู่จริงไหม
ล่ะ

สรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจัง มันต้องแปรปรวน แปรสภาพของมันอยู่แล้ว ถ้าแปรสภาพ
ของมัน ถ้าเรายึดมันถือมันว่าเป็นของเรา มันทุกข์อย่างนี้ แต่ถ้าเรามองเป็นสักแต่ว่า เธอจงมอง
โลกนี้เป็นสักแต่ว่า เธอจงมองสรรพสิ่งในโลกเป็นสักแต่ว่า สมบัติของเราก็สักแต่ว่า มันเป็น
สมมุตินะ สมมุติคือว่ามันมีค่า มันมีค่ากับเรานี้แหละ แต่เราไม่พลัดพลาดจากเขา เขาก็ต้องพลัด
พราวจากเรา เก็บไว้ดีขนาดไหน เราต้องตายไปจากมัน หรือเราก็ต้องใช้จ่ายไป สิ่งนี้มันต้องพลัด
พราวจากกัน โดยแน่นอนอยู่แล้ว แต่ถ้าเราไปยึดมันถือมันจะให้มันคงที่ สิ่งใดเป็นอนิจจัง สิ่งนั้น
เป็นทุกข์ สิ่งใดเป็นทุกข์ สิ่งนั้นเป็นอนัตตา

ความทุกข์ยากตรากตรำขนาดไหน ถ้าได้ผ่อนคลายได้พักแล้วมันก็จะจางของมันไป แล้ว
มันก็จะทุกข์ซ้ำทุกข์ซ้ำของมันเป็นอยู่อย่างนั้น นี่ทุกข์ของโลกใจ แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้าบอกว่าทุกข์ควรกำหนด สมุทัยควรละ นิโรธเกิดจากมรรค นี่ใจ ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ
วิธีการดับทุกข์ นี่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ ถ้าธรรมะขององค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า เราปรารถนาถึงที่สุดแห่งทุกข์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรม
ขึ้นมา หักอวิชชาความไม่รู้ในหัวใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสิ้นสุดไป พญามารจะ
ครอบงำในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้

แต่ของเรานะ เราทำความสงบของใจเข้ามา เราเชื่อมั่นในพระพุทธศาสนาเพราะมีตัวตน
ของเราใจ เพราะตัวตนอันนี้มันจะยึดมันถือมันของมันใจ ถ้าเป็นสมาธิก็ว่าสมาธิเป็นของเรา ถ้ามี
ปัญญาขึ้นมาก็ปัญญาเป็นของเรา ถ้าพูดถึงได้บรรลुธรรมก็บรรลุธรรมเป็นของเรา

ถ้าเป็นของเราๆ ผิดหมดเลย สัจธรรมมันเป็นสัจธรรม สัจธรรมเป็นสัจธรรม ถ้าจิตใจ
ของใครประพฤติปฏิบัติไปรู้ของมัน มันสำรอกมันคายของมันต่างหาก ผู้ใดเสียสละมาก ผู้ใด
จางคลายมาก ผู้ใดได้ถอดถอนมาก นั่นจะเป็นสมบัติของเขา แล้วเป็นสมบัติของเขา เราถอดถอน
แล้วได้สมบัติอะไร เราไม่ได้อะไรเลย เป็นสมบัติของเราได้อย่างไรล่ะ

มันได้สมบัติเพราะมันสะอาดบริสุทธิ์ใจ มันเป็นความจริงของมันใจ พญามารครอบคลุม
ไว้ได้ใจ มันไม่มีตัวตน ไม่มีสิ่งใดไปยึดมันถือมันใจ สมบัตินั้นก็เป็นสมบัติสาธารณะใจ เพื่อเป็น
ประโยชน์กับสาธารณะ คุณธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสิ ธรรมะเป็นธรรมชาติ สิ

นามีก็เป็นธรรมชาติ แผ่นดินไหวก็เป็นธรรมชาติ ธรรมชาติก็ฆ่ามึงอยู่นั่นไง ธรรมชาติก็เวียนว่ายตายเกิดไง คนเกิดมาจากท้องพ่อท้องแม่เป็นธรรมชาติใหม่ เขาบอกกามราคะเป็นธรรมชาติของมนุษย์ มันเป็นเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ มนุษย์ต้องมีอย่างนั้นอยู่แล้ว เพียงแต่เราควบคุมให้อยู่ในศีลเท่านั้นแหละ แต่เวลาถือพรหมจรรย์มันฝืนธรรมชาติแล้ว

เวลาใครประพฤติปฏิบัติขึ้นมา โอ๊ย! ถ้าพระปฏิบัติบอกเป็นพระอรหันต์หมดเลย โลกนี้จะไม่มียุคมนุษย์เลย โอ๊ย! คนเป็นห่วงเป็นใยนะว่าชาวพุทธจะเป็นพระอรหันต์หมดเลย

มันเป็นได้ไหมล่ะ ตั้งใจปรารถนาทั้งนั้นแหละ แต่ไปไม่รอดสักคนหนึ่ง ไม่ต้องไปห่วงเวลาทำความดี โอ๊ย! ถ้าประพฤติปฏิบัติหมด โลกนี้จะว่างจากมนุษย์เลย เพราะมนุษย์จะเป็นพระอรหันต์หมดเลย

เวลาจะทำคุณงามความดีก็คิดกันอย่างนั้นนะ แต่มันเป็นความจริงไปได้ไหม มันเป็นความจริงไปไม่ได้ เพราะอำนาจวาสนาของคนนะ อำนาจวาสนาของคน ย้อนกลับมาว่าอำนาจวาสนาของคน เวลาจรตนิสัยของคน คนมีแนวคิดแตกต่างกัน แนวคิดนี้มาจากไหน พันธุกรรมของจิตๆ ในแต่ละภพแต่ละชาติ เกิดมาแต่ละภพแต่ละชาติดำรงชีวิตอย่างไร มันสะสมเป็นจรตนิสัย แล้วจิตนี้มันเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ไม่มีว่างวันเลยนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าย้อนบุพเพนิวาสานุสติญาณ อดีตชาติไปไม่มีต้นไม่มีปลาย คือนับไม่ได้ นับไม่ได้เลย มันนับไม่ได้ มันซับซ้อนๆ ตลอดไป

ถ้าซับซ้อน พันธุกรรมมันตัดแต่งมาๆ คือว่าทำความดีมา ฝืนมาๆ ตลอด พระโพธิสัตว์ทำแต่คุณงามความดีตลอด ทำคุณงามความดีตลอด เสียสละชีวิต เสียทุกอย่างมาตลอด ไม่ใช่เสียแบบคนโง่ๆ นะ เสียสละชีวิตแบบมีคุณค่า แม้แต่เป็นสัตว์ นายพรานป่าเขาหลงป่า เขากำลังจะตาย กำลังจุกองไฟเพื่อความอบอุ่น กระต่ายตัวนั้นเป็นพระโพธิสัตว์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นกระต่ายตัวนั้น โอดเข้าสู่กองไฟ ให้เขาได้กินเนื้อสัตว์นั้นเพื่อให้ชีวิต ๒ คนนั้นรอด นี่การเสียสละขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พันธุกรรมของจิตๆ แล้วมันเติบโตมา เกิดตายๆ มา ถึงที่สุดเป็นพระเวสสันดร ถึงที่สุดมาเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ มันเสียสละจนมันเคยแล้ว มันเคย มันทำด้วยจรตนิสัย แต่ซุงจะเอาอย่างเดียวๆ เอาอย่างเดียว เวลาเกิดมาแล้วมาวชกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็ยังจะมาขอปกครองสงฆ์ สงฆ์เขาเคารพองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีคุณธรรม

เวลาใครระลึกถึงความสุขของเรา ระลึกถึงสมาธิของเรา ระลึกถึงปัญญาของเรา มันจะระลึกถึงใครล่ะ ใครสอน ความรู้อันนี้ใครสอน คุณธรรมที่ได้มานี้ใครบอก มันลงใจกันที่นี้ไง เวลาพระจะไปกราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเพราะได้ความอบอุ่นมา ได้การคุ้มครองมา ได้การดูแลมา มันระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เทวทัตจะขอปกครองสงฆ์ เทวทัตทำอะไรมา เทวทัตทำอะไรกับสงฆ์

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ให้เงิ บอกว่า “เทวทัต อย่าว่าแต่เธอเลย แม้แต่พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะเป็นอัครสาวกเบื้องซ้ายและเบื้องขวา เรายังไม่ให้ปกครองสงฆ์เลย เราจะให้สงฆ์ปกครองสงฆ์กันเองไง”

ขนาดสงฆ์ปกครองสงฆ์กันเอง คุณสิ คุณในอินเดียสิ ในอินเดีย คุณสิ พันกว่าปี พออิสลามเข้าไป หมดเลย ขนาดนี้สงฆ์ปกครองสงฆ์นะ แล้วถ้ารวมศูนย์อำนาจแล้วมันจะเป็นอย่างไรล่ะ

เวลาของเรา เราจะไปอินเดียกัน ปัจจุบันนี้ทุกคนไปอินเดียแล้วกลับมาบอก โอ้โฮ! ชื่นใจ ซาบซึ้ง นี่ชาวพุทธนะ มันต้องการความมั่นคงของศรัทธา ในชาวยุโรปเขาศึกษาธรรมะแล้วเขาจะมาเมืองไทย เขาจะมาพม่า มาเมืองไทย มาพม่าเพราะอะไร เพราะเขาจะมาหาพระสงฆ์ไง เขาต้องการพระสงฆ์อบรมเขา เขาต้องการได้ปัจจุบัน เขาต้องการได้ศีล สมาธิ ปัญญา นี้ แต่ของเราไปหาวัตถุไปหาเจดีย์ ไปหาสิ่งที่สอนไม่ได้ ไปเพื่อความมั่นคงใจ แต่ของเราจะคุณสิ คุณทางยุโรปนะ เวลาเขาศึกษาแล้วเขาพุงมาหาพระเลย แล้วต้องการพระที่ทำอะไรให้จิตมันสงบ แล้วจิตมันอยู่ไหน จะหาจิตให้เจอ จิตมันมีจริงหรือเปล่า ถ้ามันมีจริง บอกมา ทำอย่างไร แล้วเขาจะพยายามฝึกทำ เขาจะทำของเขา เขาจะหาความจริงของเขา เขาจะเอาผลในปัจจุบัณนี้ ถ้าเอาผลในปัจจุบัณนี้

เราเกิดมาเป็นชาวพุทธนะ เรามีเพื่อนฝรั่งเขาเคยคุยกับเรานะ เขาบอกว่าคนไทยเหมือนกบเผือกอบัว กบมันเผือกอบัว อยู่กับดอกบัวนั่นแหละ แต่ไม่รู้ว่ดอกบัวมีค่าแค่ไหน เราเป็นชาวพุทธ เราเป็นชาวพุทธนะ แต่เราเกิดมาแล้วเรามีพ่อแม่ใหม่ ทุกคนเกิดมาแล้วพ่อแม่ก็ต้องให้มีหน้าที่การงาน ทุกคนก็อยากให้มีมั่นคงในทางโลก ให้มั่นคง แต่ฝรั่งนะ เพราะว่ารัฐสวัสดิการ คนตกงานเขามีรัฐสวัสดิการ เขาดูแลตลอด คือเขาจะตกงานหรือเขามีงานทำ ชีวิตเขาอยู่สุขสบายของเขา ฉะนั้น แล้วชีวิตนี้คืออะไรล่ะ เขาจะหาความจริงในชีวิตของเขา เขาก็พยายามชวนขวยใจ ฝรั่งจะมาบวชกันมาก เพราะฝรั่งต้องการความสุขจากหัวใจ เขาไม่

ต้องการความสุขจากปัจจัย ๔ จากวัตถุ แต่ไอ้พวกเราทุกข์ๆ ยากๆ อย่างน้อยๆ ก็ต้องมันคงของ
ชีวิตนี้ก่อน ถ้ามันคงของชีวิตนี้ก่อน นี่ไง ก็เลยกลายเป็นกบเผือกอบัวง เกิดบนพระพุทธศาสนา
ให้คนอื่นเข้ามาฉกฉวย แมลงผึ้งมันเข้าไปได้แต่เกสร ไอ้พวกเราเฝ้าอยู่นั่นนะ ของงูๆ ไม่ได้กิน
เลย ชาวพุทธไม่ได้กินเลย แต่คนอื่นเขาบินมา โฉบมานะ เขาได้เกสรไป เขาได้น้ำหวานไป เขา
ได้ของเขาทั้งนั้นนะ นี่ไง ถ้าคนมีปัญหา ถ้ามีปัญหา วันนี้อย่างไร ถ้าจิตใจเราประเสริฐ เราคิด
แบบนี้

ที่นี้มันอยู่ที่สังคม สังคม เวลาพูดอย่างนี้ เราพูดถึงเชิดชูพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์
พูดถึงรัตนตรัยเป็นที่พึ่งของเรา แต่เวลาอยู่กับสังคม เห็นพระประพฤติปฏิบัติกันอย่างนั้น อันนั้น
ในสังคมทุกสังคมมันมีคนดีและคนชั่ว ถ้ามีพระแบบนั้นแล้วเราจะเลือกอะไรล่ะ อาหารสั่งมา
อาหารสั่งในร้านอาหารมา อาหารบางชนิดมันยังมีสารพิษ อาหารบางชนิดมันยังบูดเน่า ขนาด
อาหารสั่งมานะ เราก็เลือกเอาสิ ถ้าเรามีสติมีปัญหา นะ ถ้าเลือกอย่างนี้ได้ มันจะเชิดชูหัวใจเรา
ไม่ให้มันท้อแท้ใจ

หัวใจเรามันท้อแท้ พระพุทธศาสนาที่ ๒,๐๐๐ กว่าปีมาแล้ว มรรคผลก็คงหมดไปแล้ว
แหละ ดูพระบวชมา พระทำตัวกันอย่างนั้นนะ แต่พระทำดีๆ ทำไมไม่คู่ล่ะ พระที่เขาทำตัวดีๆ
เขาเป็นตัวอย่าง ทำไมไม่คู่ล่ะ ถ้าเราชวนขายอย่างนั้น เอาอย่างนั้น แล้วก็ย้อนกลับมา หน้าที่การ
งานเป็นหน้าที่การงานนะ แต่เวลาลมหายใจเข้าและลมหายใจออก ถ้ามีสติกำหนดปั๊บ เราจะได้
อานาปานสติ ถ้าเรากำหนดอานาปานสติ ใครเป็นคนกำหนด จิตเป็นคนกำหนด

เครื่องสูบลมมันสูบอยู่ตลอดเวลา มันไม่เป็นอานาปานสติหรอก เพราะมันไม่มีจิต แต่
เพราะเรามีจิต แล้วจิตของเรามันเกาะไปถึง กำหนดลมหายใจเข้าและลมหายใจออก ขอให้ม
สติสัมปชัญญะ แล้วมันจะปล่อยวางอารมณ์ฟุ้งซ่าน ปล่อยวางที่มันไปยึดไปเหนียว จิตนี้มัน
เหมือนยางเหนียว มันแปะติดเขาไปทั่วเลย อารมณ์อะไรมามันก็แปะติดไปกับเขา ถ้าเราหายใจ
เข้านึกพุท หายใจออกนึกโธ อานาปานสติกำหนดไว้ไม่ให้ไปแปะอารมณ์ ให้มันแปะกับลม
หายใจเข้าออก ถ้าแปะกับลมหายใจเข้าออก เราจะแปะพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ถ้าเราแปะ
พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ จิตใจของเราก็อยู่กับพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ความคิดมันก็
มีของมัน แต่ไม่ให้คิดไปทุกข์ๆ ยากๆ

เวลาคิดไป เวลาคิดไปมันทุกข์มันยากไหม เวลามันทุกข์มันยากก็บอกทุกข์ๆ แต่มันทุกข์เพราะอะไรล่ะ แล้วทำไมเราไม่คิดมาล่ะ ใจ มันทุกข์ แรงทุกข์มันกระตุ้น แล้วจิตติบๆ นี้ ภาวนายาก เวลาคนภาวนายากก็ไม่ได้ พุทโธก็หายหมด ทำอะไรไม่ได้เลย เหลวไหลมาก พอ เหลวไหลมากมันก็ไม่มีความหมายอะไรเลย

แต่ถ้าเราเป็นคนดี คุณดี กบเผือกอบบัวๆ แผลงผึ้งมันเอาแต่เกสรมันไป แล้วเราไม่เอาบ้าง หรือ แล้วเกสรมันอยู่ที่ไหนล่ะ เกสรมันอยู่ที่ดอกบัวใช่ไหม เกสรมันอยู่ในหัวใจนี้ ความรู้สึกทุกข์ รู้สึกยากมันอยู่ในหัวใจนี้ ถ้าหัวใจนี้ได้ประโยชน์มันได้ที่หัวใจนี้ ถ้าหัวใจนี้เกิดขึ้นมาจริง เรา เป็นชาวพุทธโดยไม่เหยียบแผ่นดินผิดเลย เกิดมาพบพระพุทธศาสนาแล้วเราได้ใจ

คุณดี เวลาครูบาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เป็นการยืนยันสังฆกรรมๆ นะ ธรรมะ ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรมๆ “เธออย่ามี อย่างอื่นเป็นที่พึ่งเลย จงมีธรรมเป็นที่พึ่งเถิด” องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรม หลวงปู่มั่นท่านบรรลุนิพพาน หลวงปู่เสาร์ท่านบรรลุนิพพาน คุณธรรมอันนั้นนะ คุณธรรมอันนั้นนะ แล้วเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา สติ สติธรรม สมาธิ สมาธิธรรม เกิดปัญญา ปัญญาธรรม ศีล สมาธิ ปัญญาเป็นคุณธรรมในใจของผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ

ใจที่ลุ่มๆ ดอนๆ ใจที่ทุกข์ๆ ยากๆ มันจะมีคุณธรรมขึ้นมา มันไม่ใช่มีเงินมีทอง นับแล้ว นับอีก แบนก้นับเอาๆ แต่เวลาหัวใจ พุทโธไม่นับสักอันหนึ่ง เวลาเบงก้อยากได้ นับใหญ่ๆ เลยนับพุทโธสิ พุทโธหนึ่ง พุทโธสอง พุทโธสาม พุทโธสี่ แล้วพยายามพุทโธขึ้นไป เดียวมันจะ ดีกว่าเบงก้นับ เพราะจิตนี้จะมีคุณธรรมไป

วันพระผู้ประเสริฐ เวลาไปวัดไปวาไปทำบุญกุศลก็เพื่อฟังธรรมๆ อันนี้ ฟังธรรมก็ดอก ย้ำมา ฟังธรรมแล้วธรรมมันอยู่ที่ไหนล่ะ

ธรรม เวลาครูบาอาจารย์ก็เทศน์ไปที่ใจของสัตว์โลกนั้นแหละ ธรรมก็อยู่ในใจเรานี้แหละ ถ้าเราทำเป็นจริงขึ้นมา หัวใจนี้จะมีคุณธรรม ถ้ามีคุณธรรม มันจะเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา แล้วได้ศึกษา ได้ประพฤติปฏิบัติ ได้ทำความเป็นจริง ไม่ให้เสียชาติเกิด เอวัง